

REGERINGEN

KOPIA

Regeringsbeslut

II:1

2016-01-14

UD2016/00596/FMR

Utrikesdepartementet

Folke Bernadotteakademin

Drottning Kristinas väg 37
114 28 Stockholm

Ändring av resultatstrategi för särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering 2014-2017

1 bilaga

Ärendet

Regeringen beslutade den 15 maj 2014 (UF2014/32089/UD/FMR) en resultatstrategi för mänskliga rättigheter och demokratisering 2014–2017, samt gav Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete i uppdrag att genomföra strategin. Strategin styr användningen av medel som i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete anslås under anslagsposten för särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering under budgetåren 2014–2017 samt, från och med budgetåret 2016, medel som anslås under anslaget 1:1 Biståndsverksamhet i regleringsbrev avseende Folke Bernadotteakademin för respektive verksamhetsår.

Genom riksdagens beslut med anledning av förslagen i budgetpropositionen för 2016 har ansvaret för valobservatörsverksamheten överförs till Folke Bernadotteakademin. Vidare finns behov att göra mindre ändringar i syfte att uppdatera strategin i linje med de format och den terminologi som nu används för strategier för det bilaterala utvecklingssamarbetet.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att föreliggande strategi ska ändras på det sätt som framgår av *bilagan*.

Folke Bernadotteakademin ges i uppdrag att, jämte Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, genomföra strategin.

På regeringens vägnar

Isabella Lövin

Anna Öberg

Likalydande till
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Kopia till
Justitiedepartementet-PO
Utrikesdepartementet-USTYR
Utrikesdepartementet-AF
Utrikesdepartementet-AME
Utrikesdepartementet-ASO
Utrikesdepartementet-EC
Utrikesdepartementet-EU
Utrikesdepartementet-IH
Utrikesdepartementet-MU
Utrikesdepartementet-RS
Utrikesdepartementet-SP
Försvarsdepartementet-SSK
Socialdepartementet-EIS
Finansdepartementet-BA
Utbildningsdepartementet-IS
Miljödepartementet-I
Näringsdepartementet-EUI
Kulturdepartementet-KO

**Kopians överensstämmelse
med originalet intygas**

Strategi för särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering 2014-2017

Reviderad genom regeringsbeslut den 14 januari 2016

1 Inriktning

Denna strategi styr användningen av medel som anslås under anslagsposten särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och medel som anslås under anslag 1:1 Biståndsverksamhet i regleringsbrev avseende Folke Bernadotteakademien för respektive verksamhetsår. Strategin ska gälla under perioden 2014 - 2017.

Verksamheten inom ramen för strategin syftar till att bidra till frihet från förtryck genom stärkande av mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokratisering och rättsstatens principer.

Insatserna inom ramen för strategin förväntas bidra till:

Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Med fokus på särskilda insatser för demokratisering och yttrandefrihet

- Stärkta förutsättningar för förändringsaktörer att arbeta för demokratisering och respekt för opinionsfriheterna (yttrande-, informations-, mötes-, demonstrations-, förenings- och religionsfriheten).
- Stärkta förutsättningar för kvinnor att utöva rätten till yttrandefrihet, vara aktiva aktörer i demokratiseringsprocesser och utöva inflytande över offentligt beslutsfattande.
- Ökade möjligheter för enskilda individer, grupper och civilsamhällesorganisationer att skapa, inhämta och sprida information via internet och annan informations- och kommunikationsteknologi (ICT).
- Stärkta positioner och ökad trygghet för utsatta frihets- och demokratikämpar, särskilt i världens mest ofria länder.

Med fokus på globala insatser för mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokratisk utveckling och rättsstatens principer

- Ökat genomslag för svenska prioriteringar för mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokratisk utveckling och rättsstatens principer.
- Stärkta globala förändringsaktörer som arbetar för demokratisering, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer.
- Ökat åtnjutande av de mänskliga rättigheterna för homosexuella, bisexuella och

transexuella personer (hbt-personer).

- Stärkta globala organisationer som verkar för jämställdhet, kvinnors organisering, deltagande och inflytande i politiska processer.
- Stärkta organisationer och nätverk på global nivå som verkar för demokratisk utveckling.

Med fokus på stöd till valobservationsinsatser som Folke Bernadotteakademien har i uppdrag att genomföra

- Ökat antal medborgare som utövar sin rösträtt i fria och rättvisa val.
- Ökat antal oberoende och trovärdiga val.

2 Verksamhet

Sveriges demokratistöd syftar till att skapa förutsättningar för kvinnor och män att hävda och aktivt utöva sina medborgerliga och politiska rättigheter och därigenom öka inflytandet över sina levnadsvillkor.

Regeringen anser att stater har både en rätt och en skyldighet att påtala och kritisera kränkningar av mänskliga rättigheter och därmed ett ansvar att stödja individer, grupper och organisationer som utsätts för stora risker i arbetet för ökad respekt för de mänskliga rättigheterna. Erfarenheter av tidigare framgångsrika och nu pågående demokratiseringsprocesser visar att förändringsaktörer, bl.a. inom det civila samhället, är centrala i arbetet för demokratisering och ökad yttrandefrihet.

Verksamheten ska bidra till stärkandet av de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och demokratisering och minska olika former av utsatthet och förtryck. Verksamheten ska huvudsakligen kanaliseras via organisationer i civila samhället och organisationer på global, regional och nationell nivå i enlighet med vad som definieras inom strategins olika områden. Respekten för medborgerliga och politiska rättigheter tillsammans med rättsstatens principer är avgörande för demokratisk utveckling och minskad fattigdom i alla dess dimensioner.

Verksamheten kan omfatta strategiskt stöd vid demokratiska transitioner, stöd till förändringsaktörer som verkar för demokratisering, rättssäkerhet, yttrandefrihet och religionsfrihet. Verksamheten kan också omfatta globalt arbete med syfte att främja jämställdhet och kvinnors rättigheter. Exempelvis ska verksamhet som bidrar till att säkra rösträtten och ett brett politiskt deltagande där kvinnors rätt och möjligheter att utöva inflytande särskilt uppmärksammas. Vidare kan verksamheten omfatta stöd som motverkar diskriminering av homosexuella, bisexuella och transexuella personer (hbt-personer) och minoriteter, liksom mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Viktiga komponenter är också stöd till fria och oberoende medier samt fungerande flerpartisystem på demokratisk grund. Verksamheten kan också bestå av globala, regionala och nationella mekanismer till skydd för mänskliga rättigheter, inklusive rätten till kulturell mångfald och kulturella uttryck samt gynnsamma förutsättningar för det civila samhällets aktörer att verka.

Verksamhet för ökad användning av öppna och fria informations- och kommunikationsteknologier (ICT) som verktyg för demokratisering och yttrandefrihet ska stärkas ytterligare. Verksamheten kan bland annat omfatta stöd till säker kommunikation, ökat politiskt deltagande, insyn och förutsättningar för ansvarsutkrävande.

Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Med fokus på särskilda insatser för demokratisering och yttrandefrihet

Verksamheten ska bestå av såväl planerad långsiktig verksamhet som skyndsamma insatser med syftet att stärka förutsättningarna för förändringsaktörer att arbeta för ökad demokratisering och yttrandefrihet. Verksamheten ska bidra till att minska olika former av utsatthet och förtryck.

Verksamheten ska bidra till ökad möjlighet för förändringsaktörer att sprida och erhålla information och ge uttryck för sina åsikter. Dessa aktörer ska beredas möjlighet att arbeta för pluralism och åsiktsfrihet för att bana väg för ett demokratiskt, transparent beslutsfattande och förändringar i lagstiftning m.m. som begränsar förenings- och församlingsfrihet, religionsfrihet, yttrande- och pressfrihet, rättvis prövning inför domstol och rätten till försvar inför domstol och i övrigt inskränker medborgerliga fri- och rättigheter.

Stöd ska huvudsakligen gå till enskilda individer, grupper, eller civilsamhällesorganisationer, däribland försvarare av mänskliga rättigheter, fackföreningar, journalister och andra mediaaktörer, politiskt aktiva och partianknutna organisationer, aktörer inom kulturlivet, forskare, kvinnorrättsgrupper, religiösa sammanslutningar samt ungdomsorganisationer och andra relevanta aktörer som arbetar för ökad demokratisering och yttrandefrihet.

Baserat på svensk erfarenhet på området ska kulturskapande grupperingars arbete för demokratisering och yttrandefrihet möjliggöras.

Stöd ska kunna ges till demokrati och MR-försvarens verksamhet, i de fall dessa tvingats i exil, t.ex. fristadsförfattare. Även exilbaserade organisationer kan stödjas om deras verksamhet syftar till att stärka förändringsaktörer i hemlandet.

Stöd ska även kunna gå till fria, oberoende och professionella medier, dels genom att tillvarata svensk kompetens inom området, dels genom insatser tillsammans med andra internationella och nationella aktörer.

Stöd ska kunna förmedlas genom nationella, regionala och globala kanaler.

Med fokus på globala insatser för mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokratisk utveckling och rättsstatens principer

Strategin avser verksamhet med ett tydligt globalt mervärde och som inte enbart kan hänföras till en viss världsdel, region eller land. Globala insatser utgörs av stöd som ska bidra till att prioriterade svenska frågor får genomslag och påverkar den internationella normativa policyutvecklingen och respekt för mänskliga rättigheter, demokratisering och rättsstatens principer. Stöd kan ges till organisationer, nätverk eller andra aktörer som är normgivande och därmed har en nyckelroll inom frågor som prioriteras av Sverige. Normativt tongivande organisationer kan exempelvis vara för Sverige viktiga multilaterala organisationer. Stöd kan även ges till globala organisationer eller fonder som mer effektivt kan kanalisera stöd till flera länder inom området än insatser via flera bilaterala avtal.

Motvindsfrågor där Sverige företräder en värdegrund som inte i tillräcklig utsträckning lyfts fram av andra aktörer i det internationella samarbetet ska beaktas.

Globala insatser för ökat horisontellt och vertikalt ansvarsutkrävande och ökad respekt för opinionsfriheterna (yttrande-, informations-, mötes-, demonstrations- förenings- och religionsfriheten) ska stödjas. Verksamheten kan omfatta stöd till oberoende medier och försvarare av mänskliga rättigheter samt globala insatser som stärker parlament, civilsamhällets roll för en demokratisk utveckling, liksom insatser som synliggör och främjar hbt-personers fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Globala insatser för jämställdhet kan omfatta stöd till globala organisationer som verkar för kvinnors organisering, deltagande och inflytande i politiska processer och organisationer som arbetar mot könsrelaterat våld, inklusive sexuellt våld. Verksamheten kan också omfatta stöd för ökad respekt för mänskliga rättigheter för barn och personer med funktionsnedsättning.

Med fokus på stöd till valobservationsinsatser som Folke Bernadotteakademin har i uppdrag att genomföra

Svenskt stöd och deltagande i valobservationer utgör en del av och bör ses i relation till det långsiktiga arbetet för demokratiutveckling och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna. Stöd till valobservationer, inklusive utbildning av valobservatörer, utgör därför viktiga instrument i Sveriges demokratibistånd. Verksamheten ska bidra till ökad

möjlighet för människor att påverka sina levnadsvillkor genom att utöva inflytande i politiska processer och beslut.

Verksamheten ska omfatta rekrytering och utbildning av kort- och långtidsobservatörer för deltagande i EU:s och OSSE:s (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) valobservationsinsatser. Beslut om svenskt deltagande i valobservationer görs i nära samverkan med ODIHR som ansvarar för demokratiarbetet i OSSE och OSSE:s deltagande stater samt med övriga EU-länder och relevanta EU-institutioner.

3 Uppföljning

Formerna för uppföljning framgår av regeringens riktlinjer för strategier. Samtliga insatser inom ramen för strategin ska följas löpande. Utvärderingar ska ses som en integrerad del i den löpande uppföljningen och genomföras vid behov. Olika metoder för resultatuppföljning ska användas, med såväl kvalitativ som kvantitativ resultatinformation. Det bör eftersträvas en balans mellan kortsiktiga och långsiktiga resultat i insatsportföljen som säkerställer att biståndet bidrar till en rättvis och hållbar utveckling.